

Državni izpitni center

M 0 6 1 2 7 1 1 4

SPOMLADANSKI ROK

LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 30. maj 2006

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA ZA TOČKOVANJE SLOVNIČNE ENOTE

Posamezne naloge slovnične enote so otočkovane z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa število pravih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več, kot je možnih točk. Pri točkovanju posamezne naloge uporabimo negativni pristop: ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, kar pomeni, da je neka naloga otočkovana z 0 točkami, kadar je napak toliko ali pa več, kolikor je možnih točk.

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE NAPAK

Ortografska napaka Ortografska napaka (v rabi geminat, črk *ij* in *c/k* ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) pomeni odbitek 1/4 točke; zanemarimo liho število napak (1/4, 3/4 točke) in upoštevamo samo sodo število napak (2/4 = 1/2 točke, 4/4 = 1 točka). Odbitki točk za ortografske napake se seštevajo iz naloge v nalogo, dokler ne dosežejo sodega števila, in se odbijejo od možnega števila točk za tisto nalogo, v kateri pride do prvega sodega seštevka. Postopek se ponavlja.

Morfološka napaka Morfološka napaka, ki je posledica izbora napačnega oblikoslovnega vzorca, pomeni odbitek 1 točke. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbor napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem sklanjatvenem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbor nepravilnega časa, osebe, števila, naklona, načina v glagolski obliki, spreganje po napačnem spregatvenem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake na isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak na isti besedi pomeni odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oz. v kongruentnih stavčnih členih, prav tako pomeni odbitek le 1 točke (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali obratno – v subjektu in predikatu itd.) **NB** Morfološka napaka, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, pomeni odbitek 2 točk. To je tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami *-r*, *-ris*, *-tur* itd.).

Sintaktična napaka Sintaktična napaka pomeni odbitek toliko točk, kolikor morfoloških napak je zagrešenih v določeni sintaktični konstrukciji.

Leksikalna napaka Leksikalna napaka pomeni odbitek 1/2 ali 1 točke. Z odbitkom 1/2 točke ovrednotimo izbor manj ustrezne besede, z odbitkom 1 točke pa uporabo neustrezne besede oziroma neuporabo besede.

REŠITVE NALOG SLOVNIČNE ENOTE

I. IZBERITE PRAVILNO OBLIKO.	(10)
------------------------------	------

1. (b) virtutis suae
2. (c) sedem et locum
3. (b) creabantur
4. (b) sustineret
5. (b) defendi | 6. (a) hominum
7. (b) exploratum
8. (c) hostis
9. (a) sit
10. (a) dicitur |
|---|---|

II. POSTAVITE BESEDE V OKLEPAJIH V PRAVILNO OBLIKO.	(10)
---	------

Andibus – septuagesimo – Cremonae – Mediolanum – in Urbem – Quinquaginta duos – Athenis – domum – Brundisii – undevicesimo

III. IZBERITE POMENSKO NAJUSTREZNEJŠI VEZNIK IN POSTAVITE GLAGOL V OKLEPAJU V PRAVILNO OBLIKO.	(10)
--	------

1. Ulixes, **cum** e Polyphemi specu incolumis **evasisset**, ad navem cucurrit.
2. Lex permittit, **ut** noctu furem occidere **liceat**.
3. Agesilaus, **quamquam claudicabat**, praefuit tamen exercitui summā peritiā.
4. Crassus tam dives fuit, **ut** omnes ei **inviderent**.
5. Aegroto, **dum** anima **est**, spes esse dicitur.

IV. SPREMENITE STAVČNE KONSTRUKCIJE PO NAVODILIH V OKLEPAJU.	(25)
--	------

1. **Hominibus** magis **inimicitiae occultae** quam **manifestae timendae sunt**. (5 TOČKE)
2. M. Tullius Cicero vir **orationum conficiendarum** peritissimus fuit. (2 TOČKI)
3. Demosthenes, **cum calculos** in os **coniecisset** / **postquam calculos** in os **coniecit**, summa voce multos versus uno spiritu pronuntiabat. (3 TOČKE)
4. Aeneas, **cum/qui** ex Asia **fugiebat** / **dum** ex Asia **fugit**, Segestam oppidum condidit. (3 TOČKE)
5. Thucydides scripsit **Themistoclem** in Attica clam **humatum esse**,” addiditque **eum** veneno mortem sibi **conscivisse**.” (4 TOČKE)
6. Philosophi omnium temporum quaerunt, **utrum** mundus **regatur** providentiā deorum an casu, **sitne** anima immortalis **necne**?” (4 TOČKE)
7. Haedui legatos ad Caesarem miserunt **se excusatum** / **se excusaturi** / **sui excusandi causa** / **ad se excusandos**. (4 TOČKE)

V. PREVEDITE NASLEDNJE STAVKE V LATINŠČINO.	(25)
---	------

Alexandrum Magnum constat Homeri perstudiosum fuisse. Cum ex eo quaesivit (= eum interrogavit) **Philippus pater, cur hoc uno poeta delectaretur** (= hic unus poeta / hic poeta solus ei placeret), **“Quia,” inquit, “unius Homeri poesis ingenua est.”** (= respondit: “Quia solum Homeri poesis ingenua est). **Itaque Homeri poemata, quae viaticum militiae appellabat, secum inter bella ferebat. Cum quiesceret, ea una cum pugione sub pulvino semper (re)ponebat.**

NAVODILA ZA TOČKOVANJE PREVODNE ENOTE

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

Prevod latinskega besedila v slovenščino se točkuje po naslednjih kriterijih:

Kriteriji	Število točk
1. Razumevanje latinske slovnice in besedišča	do 50 točk
2. Obvladovanje slovenske slovnice	do 5 točk
3. Slog	do 5 točk
Ocenitev po vseh kriterijih	do 60 točk

OPOMBE

Pri 1. in 2. kriteriju uporabimo negativno točkovno metodo (*ugotavljamo napake, jih točujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk*), pri 3. kriteriju pa pozitivno metodo (*dodelitev točk od 0 do 5*). Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih kriterijih.

Razumevanje latinske slovnice in besedišča Pri razumevanju latinske slovnice točujemo z odbitkom 1 točke vsako morfološko napako, sintaktične napake pa vrednotimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Pri ugotavljanju in točkovanju morfoloških napak smiselno upoštevamo navodila za točkovanje napak v slovničnem testu.

Leksikalna napaka pomeni odbitek 1/2 ali 1 točke. Z odbitkom 1/2 točke ovrednotimo izbor manj ustrezne besede, z odbitkom 1 točke pa uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.

Obvladovanje slovenske slovnice Obvladovanje slovenske slovnice vrednotimo glede na število napak v slovenskem oblikoslovju in skladnji, pa tudi v pravopisju. Pravopisne napake točujemo kot latinske ortografske napake (po 1/4 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kot latinske morfološke napake (po 1 točko).

Slog Po kriteriju sloga s točkami od 0 do 5 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (*natančnost in jasnost*) besedišča ter naravnost izražanja.

REŠITEV PREVODNE ENOTE

Osnovna raven

DUHOVITA POTEGAVŠČINA

V Rimu so imeli senatorji (= Rimski senatorji so imeli) nekdanjo navado, da so v kurijo prihajali s svojimi nedoraslimi sinovi. Ko so nekoč v senatu obravnavali neko pomembno zadevo in jo odložili na naslednji dan, so (senatorji) sklenili, naj o njej nihče ne govori (= nič ne izda), dokler o njej ne bodo odločili (= dokler ne bodo prišli do končne odločitve). Dečka Papirija, ki je bil z očetom v kuriji, je mati izprašala, o čem so mestni očetje/starešine razpravljali v senatu. Deček je odgovoril, da tega ne sme povedati. Zato je ženska, še bolj radovedna (= še v večji želji, da bi slišala/izvedela), še bolj nasilno poizvedovala/vrtala. Tedaj se je deček domislil duhovite laži. Rekel je, da so v senatu razpravljali, ali je (= se zdi) za državo koristneje, da bi imel en moški dve ženi ali pa ena ženska dva moža. Ko to (ženska) sliši, se na moč prestraši in vsa iz sebe (= zelo vznemirjena) odhiti od doma k drugim gospem. Naslednjega dne pride pred senat truma žena. Vse objokane prosijo, naj bi se raje (= da bi bilo bolje, ko bi se) ena ženska poročila z dvema moškima kot en moški z dvema ženskama. Senatorji, ki so prihajali v kurijo, so se čudili, kaj neki pomeni taka zahteva žena (= kaj neki žene s tako zahtevo mislijo). Tedaj je na sredo kurije stopil deček in povedal, kaj je hotela slišati njegova mati in kaj ji je on povedal.

Avel Gelij, *Atiške noči I*, 23.

Višja raven

DUHOVITA POTEGAVŠČINA

V Rimu so imeli senatorji (= Rimski senatorji so imeli) nekdanjo navado, da so v kurijo prihajali s svojimi nedoraslimi sinovi. Ko so nekoč v senatu obravnavali neko pomembno zadevo in jo odložili na naslednji dan, so sklenili, naj o njej nihče ne govori (= nič ne izda), dokler o njej ne bodo odločili (= dokler ne bodo prišli do končne odločitve). Dečka Papirija, ki je bil z očetom v kuriji, je mati izprašala, o čem neki so mestni očetje/starešine razpravljali v senatu. Deček je odgovoril, da mora biti tiho in tega ne sme povedati. Ženska je postala še bolj radovedna in še močneje je poizvedovala/vrtala. Tedaj se je deček, zaradi materinega pritiska (= ker je mati tako pritiskala nanj), domislil duhovite in šaljive laži. Rekel je, da so v senatu razpravljali, ali je (= se zdi) za državo koristneje, da bi imel en moški dve ženi ali pa ena ženska dva moža. Ko to (ženska) sliši, se na moč prestraši in vsa iz sebe (= zelo vznemirjena) odhiti od doma k drugim gospem. Naslednjega dne pride pred senat truma žena. Vse objokane milo prosijo, naj bi se raje (= da bi bilo bolje, ko bi se) ena ženska poročila z dvema moškima kot en moški z dvema ženskama. Senatorji, ki so prihajali v kurijo, so se čudili, kaj neki pomeni tako neizmerna zahteva žena (= kaj neki žene s tako nezumno zahtevo mislijo). Tedaj je na sredo kurije stopil deček in povedal, kaj je hotela slišati njegova mati in kaj ji je on povedal.

Avel Gelij, *Atiške noči I*, 23.

NAVODILA ZA TOČKOVANJE KNJIŽEVNE ENOTE

STRUKTURA KNJIŽEVNE ENOTE

Z rešitvami nalog književne enote lahko kandidati dosežejo naslednje število točk:

Naloga	Število točk
1. Metrika (<i>metrična shema heksametra; teoretično vprašanje</i>)	do 10 točk
2. Interpretacija odlomka iz Metamorfoz (<i>povzetek vsebine in zgodbe</i>)	do 20 točk
3. Esejsko vprašanje (<i>literarnokritično oz. kulturno-civilizacijsko vprašanje</i>)	do 50 točk
Skupaj	do 80 točk

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

1. in 2. naloga Rešitve se točkujejo po naslednjih kriterijih:

Kriteriji	Število točk
pravilna, kakovostna in celovita rešitev	največje možno število točk
pravilna, a preprosta in skromna rešitev	minus 1–2 točki
vsaka napačna navedba v rešitvi	minus 1 točka
vsaka manjkajoča navedba v rešitvi	minus 1 točka
posebno kakovostna rešitev	<i>plus 1–2 točki</i>
Ocenitev po vseh kriterijih	10/20 točk (12/22 točk)

3. naloga Rešitev se točkuje po naslednjih kriterijih:

Kriteriji	Število točk
1. Vsebina:	do 40 točk
• poznavanje snovi oz. vsebinska ustreznost	<i>30 točk</i>
• problemska obravnava snovi	<i>2 točki</i>
• logično utemeljevanje in/oz. ponazarjanje s primeri	<i>2 točki</i>
• zanimivost in izvirnost obravnave	<i>2 točki</i>
• zrelost obravnave	<i>2 točki</i>
• pomenska povezanost besedila	<i>2 točki</i>
2. Zgradba in slog:	do 10 točk
• jezikovna pravilnost	<i>2 točki</i>
• jasnost in natančnost izražanja	<i>2 točki</i>
• pestrost besedišča	<i>2 točki</i>
• členitev besedila	<i>2 točki</i>
• rokopisna urejenost besedila	<i>2 točki</i>
Ocenitev po vseh kriterijih	do 50 točk

REŠITVE NALOG KNJIŽEVNE ENOTE

Latinsko besedilo:

LYCAON (Ovidius, Metamorphoseon liber I, 224–235)

1. Napišite metrično shemo naslednjih verzov in na besedah označite iktus.

(10)

átquē ita séminécés partím fervéntibus ártus

– u u | – u u | – – | – – | – u u | – u

móllit aquís, partím subiéccto tórruit ígni.

– u u | – – | – – | – – | – u u | – u

Quód simul ímposuít mensís, ego víndice flámma

– u u | – u u | – – | – u u | – u u | – u

ín dominó dignós evérti técta Penátes;

– u u | – – | – – | – – | – u u | – u

térritus ípse fugít nactúsque siléntia rúris

– u u | – u u | – – | – u u | – u u | – u

2. Interpretirajte dani odlomek: podrobno in natančno povzemite njegovo vsebino in opišite zgodbo, v katero sodi.

(20)

Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi razumevanja latinskega besedila ter spremne besede in opomb k slovenskemu prevodu Ovidijevih Metamorfoz (avtor dr. Kajetan Gantar).

3. Kaj veste o motivu človeške pokvarjenosti in božje kazni v antični mitologiji in Bibliji.

(50)

Vprašanje je odprtega tipa. Odgovor predvideva široko, tudi samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.